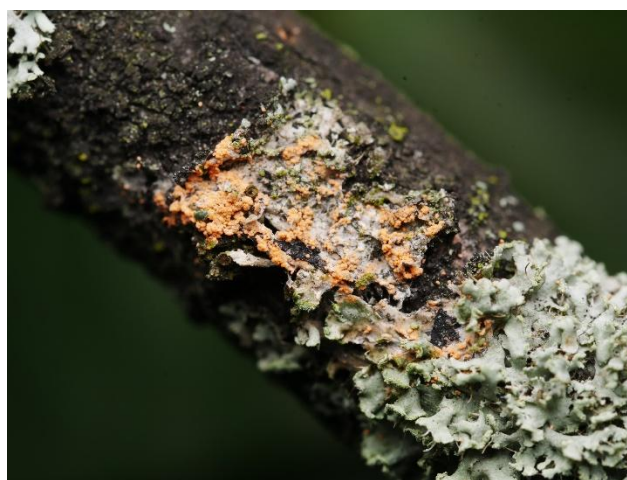

Pražské oázy biodiverzity: v hlavním městě lze stále objevovat v Česku dosud neznámé lišejníky

Průhonice, 9. prosinec 2025 - Mohlo by se zdát, že v hustě osídleném území metropole už přírodovědce nic nepřekvapí. Přesto se ukazuje, že i v Praze se stále dají objevit druhy, které dosud nebyly z České republiky známy. Nedávné průzkumy vědců Botanického ústavu AV ČR ve dvou pražských přírodních památkách – v Kalvárii v Motole a Oboře Hvězda – přinesly hned sedm takových nálezů. Šest z nich tvoří drobné, okem sotva postřehnutelné lišejníky. Sedmým je poměrně nápadná houba, která na lišejnících roste jako parazit.

Kalvárie v Motole: Nové druhy i oranžový parazit

Přírodní památka Kalvárie v Motole (Praha 5), tvořená především výchozy silurského diabasu a stepními trávníky, ukrývá překvapivě pestrou lišejníkovou flóru. Právě zde byl vůbec poprvé na území České republiky zaznamenán lišejník *Lepraria bergensis*, který se vyskytuje na skalách i mechorostech a připomíná jemný šedavý prach. Neméně pozoruhodný je objev houby parazitující na lišejnících *Erythricium aurantiacum*. Tato poměrně nápadná mikroskopická houba vytváří na povrchu stélek jiných lišejníků drobné oranžové útvary – tzv. bulbily – o velikosti zhruba 0,1 mm. Z ČR nebyla dosud uváděná.

Erythricium aurantiacum, [Alexis](#), iNaturalist | [Wikimedia](#)

Obora Hvězda: Nečekané poklady na pískovcích a opukách

Další pražskou lokalitou, která skrývá překvapení, je Obora Hvězda v Praze 6 – historický lesopark a chráněná přírodní památka. I zde vědci identifikovali hned několik nových druhů lišejníků pro českou flóru. Mezi potvrzené patří například *Arthonia ligniaria* a *Verrucaria inornata*, pionýrské druhy osídlující zdejší pískovce. Další tři taxony byly zatím určeny předběžně, tj. s určitou mírou nejistoty v jejich pojmenování – *Thelidium subabsconditum*, *Verrucaria inaspecta* a *Verrucaria pilosoides*. Tyto druhy se vyskytují na vápnitých substrátech, jako jsou některé zdejší pískovce a opuky. Obora Hvězda tak rozšířila národní seznam lišejníků o pět nových položek, což potvrzuje její mimořádné hodnoty.

Poklady městské přírody

Celkové počty zaznamenaných lišejníků na obou lokalitách překvapily i samotné výzkumníky. „Na Kalvárii v Motole bylo zdokumentováno **222 druhů**, v Oboře Hvězda **173**. Každé z těchto míst tedy hostí alespoň **desetinu všech druhů lišejníků známých z ČR**,“ říká Jiří Malíček z Botanického ústavu AV ČR.

Lišejníky jsou z hlediska významu pro člověka pozoruhodné např. svojí citlivostí na znečištěné ovzduší nebo změnou společenstev v závislosti na způsobu hospodaření v krajině. Jejich rozšíření a početnost vypovídá o historickém i současném stavu našeho životního prostředí. „Zvláště fascinující je skutečnost, že i po dvou stoletích od prvních zaznamenaných sběrů lišejníků v těchto oblastech dochází stále k objevům zcela nových

druhů pro naši přírodu. Tyto nálezy jsou důkazem, že chráněné přírodní památky ve městech nejsou pouhými rekreačními zónami – představují opravdové oázy biodiverzity, jejichž zachování má význam pro přírodu i poznání,” uzavírá Jiří Malíček.

Více informací

Malíček J. & Palice Z. (2025): Lišejníky přírodní památky Kalvárie v Motole v Praze. – Bryonora 75: 41–70.

Palice Z. & Malíček J. (2025): Lišejníky přírodní památky Obora Hvězda v Praze. – Bohemia centralis 39: 99–135.

Kontakt

Mgr. Jiří Malíček, PhD.
Oddělení taxonomie
jiri.malicek@ibot.cas.cz
tel. +420 737 917 410

Mgr. Mirka Dvořáková
PR & Marketing Manager
miroslava.dvorakova@ibot.cas.cz
+420 602 608 766

O Botanickém ústavu AV ČR, v. v. i.

Botanický ústav AV ČR je veřejná výzkumná instituce, která je součástí Akademie věd České republiky. Je jedním z hlavních center botanického výzkumu v ČR. Zabývá se výzkumem vegetace na úrovni organismů, populací, společenstev a ekosystémů. V současnosti soustřeďuje přes 130 vědeckých pracovníků a doktorandů v celé škále terénně zaměřených botanických oborů od taxonomie přes evoluční biologii, ekologii až po biotechnologie. Hlavním sídlem ústavu je zámek v Průhonících. Součástí jsou také odloučená vědecká pracoviště v Brně a Třeboni a terénní stanice na Kvildě a v Lužnici. Ústav navíc zajišťuje správu jednoho z nejvýznamnějších zámeckých parků v České republice, Průhonického parku, zařazeného na seznam památek UNESCO. Více informací je na www.ibot.cas.cz.